

DEIZĚ DŽOUNS, GERBĚJA

1965–1972 m.

Deizė Džouns gimė 1951-aisiais, užaugo Kalifornijoje, Los Andžele, Holivudo Kalvų rajone. Baigiantis septintajam dešimtmečiui, Deizė, garsaus britų dailininko Frenko Džounso ir prancūzų modelio Žanos Lefever duktė, po truputį tapo žinoma kaip paauklė, leidžianti laiką garsiojoje pramoginėje Saulėlydžio bulvaro atkarpoje.

ELEINA ČANG (biografė, knygos „Deizė Džouns: laukinė gėlė“ autorė):
Va kuo Deizė Džouns taip žavėjo kitus, dar prieš tapdama „Deize Džouns“.

Priešais jus – turtinga baltaodė mergaitė, auganti Los Andžele. Nepaprastai graži nuo pat vaikystės. Išpūdingų didelių akių – jos tamsiai mėlynos kaip kobaltas. Man labai patinka su ja susijusi juokinga istorija, esą devintajame dešimtmetyje spalvotus kontaktinius lęšius gaminanti bendrovė net sukūrė atspalvį „Mėlynoji Deizė“. Plaukai rudi kaip varis, tankūs, banguoti ir... nepaprastai purūs, o skruostikauliai tokie ryškūs, kad atrodo veik patinė. Turi nuostabų balsą, bet jo nelavina ir nesimoko dainuoti. Gimusi šeimoje, kurioje pinigų – nors vežimu vežk, gali įgyvendinti bet kokį norą: susipažinti su menininkais, susiveikti narkotikų, patekti į klubus, žodžiu, gauna, ko tik širdis geidžia.

Bet ji vienui viena. Nėra nei brolių ar seserų, nei Los Andžele gyvenančių kitų giminaičių. Tėvai taip pasinėrę į savus pasaulius, kad jos egzistavimu bemaž nesidomi. Tiesa, nevengia versti dukters pozuoti savo bičiuliams menininkams. Štai kodėl tiek daug jos, dar labai jaunos, portretų ir nuotraukų – tuose namuose besilankantys dailininkai ir fotografai susitikdavo su Deize Džouns,

pamatydavo, kokia ji graži, ir panūsdavo įamžinti mergaitę. Svarbu paminėti, kad Frenkas Džounsas nenutapė nė vieno Deizės paveikslo. Jis pernelyg susitelkęs į modelius vyrus, todėl į dukrą kone nekreipia dėmesio. Apskritai Deizė vaikystėje gan vieniša.

Bet ji nuo mažumės labai draugiška, mėgstanti bendrauti – nuolatos prašo tėvų leisti pasitrupinti plaukus, nes dievina savo kirpėją, ir prašo kaimynų leidimo pavedžioti jų šunis, o artimieji vis juokiasi prisimine, kaip Deizė kartą bandė paštininkui iškepti gimtadienio tortą. Kitaip tariant, mergaitė žūtbut stengiasi su kuo nors užmegzti ryšį. Tik niekam, ypač tėvams, neįdomu, kokia iš tiesų yra Deizė Džouns. Ir tai ją gniuždo. Bet kaip tik dėl šios priežasties užaugusi ji tampa garsenybe.

Dailūs palūžę žmonės mums prie širdies. O Deizė Džouns *akivaizdžiai* palūžusi ir *klasikine prasme* dailesnė už kitas.

Todėl nieko keisto, kad ilgainiui ji atsiduria Saulėlydžio bulvare. Toje kerinčioje, nekokią reputaciją turinčioje jo atkarpoje.

DEIZĖ DŽOUNS (*grupės „Daisy Jones & The Six“ vokalistė*): Nuo namų iki Saulėlydžio bulvaru nusigaudavau pėsčiomis. Man, keturiolikmetei, buvo įgrisę sėdėti namie, ir aš tiesiog dairiausi veiklos. Patekti į barus ir klubus negalėjau dėl pernelyg jauno amžiaus, bet vis vien tenai keliaudavau.

Pamenu, kaip dar visai jauniklė iš „The Byrds“ pagalbinio darbininko išprašiau cigaretę. Greitai susigaudžiau, kad žmonės tave laiko vyresne, jeigu segi liemenėlę. Kartais galvą apsirišdavau bandana kaip kitos šaunios panelės. Norėjau pritapti prie muzikantų gerbėjų, kurios stovėdavo ant šaligatvio, papsėdavo suktines, siurbčiodavo iš gertuvių ir panašiai.

Žodžiu, vieną vakarą prie klubo „Whisky a Go Go“ iš to pagalbinio darbininko iškaulijau cigaretę – rūkyti ketinau pirmą kartą, bet apsimečiau, kad dūmiju nuolat, ir man pavyko užgniauzti kosulį. Su darbininku flirtavau, kaip mokėdama. Dabar net nejauku prisiminti, kokia stuobrė turbūt pasirodžiau.

Galų gale kažkoks vyrukas prisiartinio prie mano pašnekovo ir sako: „Mums reikia scenoje sujungti stiprintuvus. – Tada atsisuka į mane ir klausia: – Eini?“ Štai taip pirmą kartą prasmukau į „Whisky“.

Klube užsibuvau iki trečios ar ketvirtos ryto. Iki tol niekada taip nesielgdavau. Bet staiga pasijutau *egzistuojanti*. Kažkam priklausanti. Tąnakt aš, rami mergaitė, virtau pasitėle. Gėriau ir rūkiau viską, ką tik aplinkiniai man duodavo.

Girta ir apkvaitusi grįžau namo, pro pagrindines duris įžengiau vidun ir griuvau į lovą. Tėvai, ko gero, nė nepastebėjo, kad buvau dingusi.

Kitądien atsikėliau, vakare išlėkiau į miestą – ir vėl viskas nuo pradžių.

Apsaugininkai iš Saulėlydžio bulvaru galiausiai ėmė atpažinti mane ir įleisdavo, kad ir kur eidavau: į klubus „Whisky a Go Go“, „London Fog“, į siautulio namus – viešbutį „Hyatt House“. Niekam nerūpėjo, kiek man metų.

GREGAS MAGINESAS (*buvęs viešbučio „Continental Hyatt House“ konsjeržas*): Vaje, nė nežinau, kiek laiko Deizė sukiojosi viešbutyje „Hyatt House“, kol krito man į akį. Bet prisimenu, kaip išvydau ją pirmą kartą. Man kalbant telefonu, iš lauko atklysta itin aukšta, itin laiba mergina su tais savo kirpčiukais. Ir didžiausiomis, apvaliausiomis, kokias tik teko matyti, mėlynomis akimis. O kur dar šypsena. Itin plati šypsena. Ji prisistatė, įsikibusi kažkokiam vyrukui į parankę. Nepamenu kam.

Anais laikais po Saulėlydžio bulvarą zujo gausybė panelių, na, supranti, jauniklių, kurios vaizdavo vyresnes. Bet Deizė buvo *savimi*, iš pažiūros nesiekė apsimesti kitokia.

Vėliau dažnai pastebėdavau ją viešbutyje. Ji nuolat juokdavosi. Ir neturėjo jokių kekšiškų manierų, bent jau tada, kai ją regėdavau. Aš tarsi žvelgdavau į Bembį, kuris mokosi vaikščioti. Mergina buvo labai naivi, labai pažeidžiama, bet aiškiai kažkuo išsiskyrė iš kitų.

Tiesą sakant, dėl jos nerimavau. Toje vietoje nestigo vyrų, linkusių... į mergaites. Trisdešimt kelerių metų roko žvaigždžių, miegančių su paauklėmis. Nesakau, kad tai normalu, tik pasakoju, kaip viskas buvo. Kada Lorė Matiks susiėjo su Džimiu Peidžu? Būdama keturiolikos? O Igis Popas su Seible Star? Ei, jis dainavo apie savo santykius. Gyrėsi jais.

Jei šnekėtume apie Deizę, tiksliau, apie dainininkus, gitaristus, pagalbinius muzikos grupių darbuotojus, į ją spoksodavo kiekvienas. Kaskart, kai mergina pakliūdavo į mano akiratį, rūpindavausi, kad jai nieko blogo nenutiktų. Vis ją prižiūrėdavau. Deizė man be galo patiko. Ji tiesiog buvo šaunesnė už tai, kas vyko aplinkui.

DEIZĖ: Ką reiškia seksas ir meilė, sužinojau per klaidas. Paaikšėjo, kad vyrai ima, ko tik įsigėdžia, ir nesijaučia niekam skolingi, kad tam tikri žmonės tenori gabalėlio tavęs.

Taip, pasitaikydavo merginų, kurios gamindavo gipsinius peinių liejinius arba priklausė grupei „GTOs“, – šitų turbūt niekas neišnaudodavo. Hm, nežinau. Bet toji scena iš pradžių mane bjauriai paveikė.

Nekaltybę praradau su... nesvarbu kuo. Su vyresniu už mane būgnininku. Mes leidome laiką vestibulyje „Hyatt House“, ir jis pasikvietė mane į savo numerį sušniaukti keletą porcijų miltelių. Paskelbė, kad esu jo svajonių mergina.

Galima sakyti, vyrukas traukė mane, nes aš traukiau jį. Norėjau, kad į mane žiūrėtų kaip į išskirtinę. Žūtbut siekiau prikaustyti kito žmogaus dėmesį.

Mudu kaipmat persikraustėme į lovą. Jis paklausė, ar žinau, ką darau, ir aš patikinau: „Taip“, nors iš tiesų tai buvo netiesa. Bet tuo metu visi kalbėjo apie laisvą meilę ir garbstė seksą. Jeigu jau tu šauni, jeigu kieta, vadinasi, seksas turi tau patikti.

Visą laiką stebėjau jį lubas ir laukiau, kol jis baigs. Žinojau, kad turėčiau raitytis, bet gulėjau sustingusi, bijodama pakrutėti.

Kambaryje tebuvo girdėti šiugždėjimas, į patalynę brūžuojantis mūsų drabužiams.

Nenutuokiau, nei ką darau, nei kodėl darau tai, ko nenoriu. Bet gyvenime iki pat šių dienų dažnai susiduriu su psichoterapija. Labai dažnai. Todėl dabar suvokių esmę. Puikiai suprantu savo elgesio priežastis. Man knietėjo sukiotis apie tuos vyrus žvaigždes, nes neįsivaizdavau, kaip kitaip tapti reikšmingai. Galvojau, kad šalia galėsiu būti, tik jeigu juos patenkinsiu.

Baigęs jis atsikėlė, o kai pasitaisiau suknelę, pasakė: „Jei nori grįžti apačion pas drauges, aš neprieštarauju.“ Šiaip jau su niekuo rimtai nedraugavau, taigi supratau, kad liepia man nešdintis. Išėjau iš kambario.

Daugiau jis manęs niekada neužkalbino.

SIMONA DŽEKSON (*disko muzikos žvaigždė*): Atsimenu, kaip vieną vakarą pamačiau Deizę „Whisky“ šokių aikštelėje. Ją matė visi. Žvilgsniai į Deizę nukrypdavo iš karto. Jeigu visas pasaulis tvieskė sidabru, tai ji žioravo auksu.

DEIZĖ: Simona tapo geriausia mano drauge.

SIMONA: Sesers neturėjau, tad visur vedžiodavausi Deizę.

Pamenu... riaušes Saulėlydžio bulvare, kai prie klubo „Pandora's Box“ visi protestavome prieš komendanto valandą ir farus. Mudvi su Deize atvykome tenai, paprotestavome, susipažinome su keliais aktoriais ir nulėkėme į barą „Barney's Beanery“ tęsti linksmybių. Vėliau užsukome pas kažką į svečius. Deizė nuleipo terasoje. Namo išsiruošėme tik kitos dienos popietę. Deizei buvo gal penkiolika. Man – devyniolika. Vis galvojau: *Nejau toji mergaitė niekam nerūpi, išskyrus mane?*

Tiesa, anuomet spidą vartojome visi, netgi Deizė, kad ir kokia jaunutė buvo. Šiaip ar taip, norėdamos išlikti skiedros ir kiaurą naktį neužmigti, gerdavom kažkokias tabletes. Daugiausia benzedriną arba metamfą.

DEIZĖ: Lengviausia griebtis dietinių piliulių. Mums nė neatrodė, kad kažką vartojam. Ir iš pradžių netgi nesijausdavome apkvaitusios. Nevengdavome ir kokso. Jei kas jo pasiūlydavo, visada sušniaukšdavai dozę. Žmonės to nevadino priklausomybe. Jokiu būdu.

SIMONA: Prodiuseris man nupirko būstą Laurų kanjone. Norėjo su manimi pergulėti. Aš atsisakiau, bet jis vis tiek nupirko namus. Pasirūpinau, kad Deizė apsigyventų kartu.

Kitus šešis mėnesius dalijomės viena lova. Todėl iš asmeninės patirties žinau, kad toji panelė niekada nesumerkdavo akių. Ketvirtą ryto mėgindavau užmigti, bet ji negesindavo šviesos, nes norėdavo skaityti.

DEIZĖ: Mane ilgai kamavo nemiga. Net kai buvau vaikas. Į lovą nesiguldavau iki vienuoliktos vakaro, tėvams aiškindavau nesanti pavargusi, o jie amžinai šaukdavo: „Eik pagaliau miegot!“ Vidurnaktį ieškodavau kokios ramios veiklos. Namie netrūko motinos pirktų meilės romanų, tad į juos ir įsikniaubdavau. Antrą nakties, kol tėvai smagindavosi mieste, sėdėdavau lovoje išiebusi stalinę lempą, atsivertusi „Daktarą Živagą“ arba „Peiton Pleisą“.

Laikui einant skaitymas tapo įpročiu. Čiupdavau bet kokią knygą, kuri papildavo po ranka. Nebuvau išranki. Man tiko trileriai, detektyvai, fantastiniai romanai.

Vieną dieną, maždaug tada, kai atsikrausčiau pas Simoną, šalikelėje prie Bičvudo kanjono radau dėžę, pilną istorinių veikėjų biografijų. Prarijau jas beregint.

SIMONA: Garbės žodis, akių kaukę miegui nusipirkau tik dėl Deizės. *[Juokiasi]* Bet nesilioviau jos dėvėjusi ir vėliau, nes atrodžiau elegantiškai.

DEIZĖ: Įsikūrusi pas Simoną, po dviejų savaitių grįžau namo pasiimti daugiau drabužių.

Tėvukas paklausė: „Ar tai tu ryte sugadinai kavavirė?“

„Tėti, – atsakiau, – aš čia nė negyvenu.“

SIMONA: Pasakiau jai, kad gyventi su manimi galės, tik jeigu laikysis vienintelės sąlygos – vaikščios į mokyklą.

DEIZĖ: Vidurinėje mokykloje man buvo nelengva. Žinojau, kad A gausiu tik pakludama nurodymams. Bet supratau, jog didžiulia mums dėstomų dalykų – skiedalai. Syki buvo liepta parašyti apie tai, kaip Kolumbas atrado Ameriką. Aš savo rašinyje iškløjau, kaip Kolumbas *neatrado* Amerikos. Nes jis tikrai neatrado. Mane įvertino F* pažymiu.

„Aš *teisi*“, – pasakiau mokytojai.

O ji: „Bet tu neatlikai *užduoties*.“

SIMONA: Ji buvo labai protinga, bet mokytojai, regis, šito nesuvokė.

DEIZĖ: Žmonės kalba, kad nebaigiau vidurinės mokyklos, bet jie apsirinka. Kai lipau į sceną atsiimti atestato, Simona mane sveikino džiugiais šūksniais. Ji labai didžiavosi manimi. Todėl aš irgi ėmiau didžiutis savimi. Vakare iškrapščiau atestatą iš dėklo, perlenkiau pusiau ir panaudojau kaip knygos skirtuką; tuo metu skaičiau „Lėlių slėnį“.

SIMONA: Įrašiau pirmąjį albumą, bet išėjo šnipštas, ir leidybos kompanija mane pavarė. Prodiuseris išspyrė mus iš namo, kuriamė gyvenome. Susiradau padavėjos darbą ir persikrausčiau pas pusseserę į Lemerto Parko rajoną. Deizė buvo priversta keliauti atgal pas tėvus.

* Jungtinėse Valstijose mokinių pasiekimai vertinami raidėmis A, B, C, D, F (A – aukščiausias pažymys, F – žemiausias). Čia ir toliau – vert. past.

DEIZĖ: Tiesiog pasiėmiau mantą ir nuvažiavau į tėvų namus. Man įžengus pro duris, mama šnekėjo telefonu ir rūkė cigaretę.

„Ei, aš grįžau“, – pranešiau.

Ji atsakė: „Mes nusipirkome naują sofą“, ir tęsė pakalbį.

SIMONA: Deizė grožį paveldėjo iš motinos. Žana buvo nepaprastai daili moteris. Anais laikais teko keletą sykių su ja matytis. Didelės akys, itin putlios lūpos. Ji atsidavė geidulingumu. Žmonės vis kartodavo, girdi, Deizės išvaizda niekuo nesiskiria nuo motinos. Abi tikrai buvo panašios, bet aš žinojau, kad su Deize nedera kalbėti apie jų panašumus.

Regis, kartą jai tarstelėjau: „Tavo mama labai graži.“

Ji atsakė: „Aha, graži, bet tik tiek.“

DEIZĖ: Kai mums liepė dingti iš Simonos namų, pirmąkart sumečiau, kad negaliu blaškytis gyvendama kaip išlaikytinė. Rodos, buvau septyniolikos. Ir pirmąsyk susimąščiau, ar apskritai turiu kokį tikslą.

SIMONA: Kartais lankydamosi mano namuose Deizė prausdavosi dušinėje arba plaudavo indus. Girdėdavau, kaip ji dainuoja Dženisės Džoplin ar Džonio Kešo kūrinčius. Atlikdavo geriau nei bet kuris kitas. Dievino dainą „Mercedes-Benz“. Aš pati stengdamasi sudaryti sutartį dėl naujos plokštelės neriausi iš kailio, ėmiau dainavimo pamokas, o Deizė lengvai valdė balsą. Dėl to norėjau jos neapkęsti, bet sunku jausti neapykantą Deizei.

DEIZĖ: Vienas iš mano mėgstamiausių prisiminimų – kaip mudvi su Simona riedame La Sienagos bulvaru, lyg ir maniškiu BMW, kurį tada turėjau. Dabar tenai įsikūręs milžiniškas prekybos centras, o kadaise toji vieta priklausė įrašų studijai „Record Plant“. Nežinau, kur važiuome, gal į „Jan’s“ užėigą pirkti sumuštinio. Pamenu, jog klausėmės dainų iš „Gobeleno“ albumo. Skambant

„Tu turi draugą“, pritarėme Kerolai King, plyšaudamos visa gerkle. Bet aš tuo pat metu įdėmiai klausiausi žodžių. Įsijaučiau į tekstą. Kaskart, kai pasigirsdavo ši daina, mane apimdavo dėkingumas, kad šalia yra ji, Simona.

Supratimas, jog pasaulyje yra žmogus, kuris dėl tavęs nuveiktų bet ką ir dėl kurio tu nuveiktum bet ką, leidžia pajusti dvasios ramybę. Pirmą sykį taip pasijutau būtent jos draugijoje. Automobilyje mums klausantis dainos, man akis netgi suvilgė ašaros. Atsisukusi prasižiojau ketindama jai tai pasakyti, bet Simona tik linktelėjo ir ištarė: „Ir aš tave.“

SIMONA: Užsibrėžiau priversti Deizę kaip nors išpešti iš savo balso naudos. Bet Deizė nedarydavo nieko, kas jai būdavo ne prie širdies.

Jos asmenybė galų gale susiformavo. Mums dar tik mezgant pažintį, ji buvo naivoka, bet [*juokiasi*]... sakykim taip... su laiku tapo tvirtesnė, labiau užsigrūdinus.

DEIZĖ: Tais laikais draugavau su pora vaikinų, vienas iš jų buvo Vajetas Stounas iš grupės „The Breeze“. Tik aš Stounui nejaučiau to, ką jis jautė man.

Vieną vakarą, kai Santa Monikoje užsikorė ant daugiabučio stogo dūmijome suktingę, Vajetas pasakė: „Aš labai tave myliu ir nesuprantu, kodėl tu nemyli mane.“

Atsakai: „Myliu tave tiek, kiek leidžiu sau mylėti bet kurį kitą.“ Su tiesa neprasilenkiau. Tuo gyvenimo laikotarpiu neketinau tapti pažeidžiama jokio žmogaus draugijoje. Pažeidžiama jaučiausi nuo mažumės. Nenorėjau, kad tai užsitęstų.

Pamenu, Vajetas prigula lovoje, o man niekaip nesiseka užmigti. Atkreipiu dėmesį į popieriaus skiautę – jo sukurta daina akivaizdžiai apie mane. Joje kalbama apie rudaplaukę ir minimi lanko formos auskarai, kuriuos nuolat segiu. O priedainyje – kad mano širdis gera, bet joje nėra meilės.

Neatitraukdama akių nuo teksto galvojau: *Ne, taip neteisinga*. Vajetas visiškai manęs nesupranta. Todėl kiek pamaščiusi stvėriau lapą popieriaus, rašiklį ir kai ką brūkštelėjau.

Jam atsibudus pasakiau: „Tavo priedainis turėtų skambėti maždaug taip: „Didelės akys ir siela didi, / širdis gera, nevaldoma ji, / trupinius meilės duoti tegali.“

Vajetas griebė skiautę, šratinuką ir paprašė: „Gali pakartoti?“

„Čia tik pavyzdys, – atsakiau. – Pats kurk savo prakeiktas dainas.“

SIMONA: „Meilės trupiniai“ tapo garsiausiu „The Breeze“ hitu. Vajetas tvirtino parašęs jį nuo pradžios iki galo.

VAJETAS STOUNAS („*The Breeze*“ pagrindinis vokalistas): Kodėl išvis tuo domiesi? Nuo anų laikų daug vandens nutekėjo. Kas juos apskritai beprisimena?

DEIZĖ: Mano gyvenime pamažu įsitvirtino naujas elgesio modelis. Kartą „Barney’s Beanery“ pusryčiauvau su vienu scenaristu-režisieriumi. Anuomet per pusryčius visada gerdavau šampaną. Be to, naktimis mažai miegodavau ir rytais jausdavausi pavargusi. Todėl man reikėdavo kavos. Aš, be abejo, negalėjau užsisakyti *tik* kavos, nes kavos ir tablečių kombinacija būtų per stipriai mane įaudrinusi. Ir negalėjau užsisakyti *tik* šampano, nes tai būtų mane migdę. Todėl prašydavau ir šampano, ir kavos. Ten, kur padavėjai mane pažinodavo, derinį vadindavau „Energijos pliusu ir minusu“. Viena kurstydamo energiją, kita ją gesindavo. Scenaristą-režisierių replika pralinksmino. Jis tarė: „Ateityje kur nors ją įterpsiu“, užsirašė žodžius ant servetėlės ir įsibruko į kišenę. O aš pagalvojau: *Kodėl, po galais, manai, kad aš pati ateityje jos kur nors neįterpsiu?* Bet, žinoma, frazė atsirado naujame jo filme.

Va kaip tada klostėsi įvykiai. Iš manęs tebuvo laukiama, kad vyrams pamėtėčiau idėjų.

Eina jie šikt!

Kaip tik todėl pati ėmiausi kūrybos.

SIMONA: Aš vienintelė raginau ją pasitelkti talentą saviems tikslams. Kiti viso labo bandė įgyvendinti *savuosius* tikslus, naudodamiesi jos gebėjimais.

DEIZĖ: Nejaučiau nė menkiausio noro būti kieno nors mūza.

Aš – ne mūza.

Esu kažkas, esu asmenybė.

Ir taškas, po velnių!